

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/66/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8618201846
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8618201846.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého O. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. č. XXX, XXX XX O., dieťa rodičov matky: V. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. č. XXX, XXX XX O., právne zastúpenej Mgr. Jurajom Berežným, advokátom, Centrálna 2/38, 089 01 Svidník a otca: T. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. č. XXX, XXX XX O., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Svidník č. k. 7P/108/2018-13 zo dňa 14.11.2018, takto

rozhodol:

I. M e n í uznesenie tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

II. Žiadnemu z účastníkov n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Matka maloletého sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala dočasného zverenia maloletého O. I., nar. XX.XX.XXXX do jej osobnej starostlivosti, zároveň uloženia povinnosti otcovi platiť výživné na mal. dieťa sumou 30% zo sumy životného minima na zaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne (v súčasnosti v sume 28,08 eura), odo dňa nariadenia neodkladného opatrenia do budúca, ktoré je povinný platiť k rukám matky, vždy do dvadsiateho dňa v mesiaci vopred, pod následkom výkonu rozhodnutia.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Svidník ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

„I. Nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým zveruje maloletého O. I., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti matky.

II. Otec maloletého je povinný dočasne prispievať na výživu maloletého O. I., nar. XX.XX.XXXX sumou 30 % zo sumy životného minima na zaopatrene nepľnoleté dieťa mesačne (v súčasnosti v sume 28,08 eura), počnúc dňom vykonateľnosti tohto rozhodnutia, ktoré je otec povinný zasielať k rukám matky vždy do dvadsiateho dňa v mesiaci vopred.

III. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 3P/107/2018.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Z obsahu návrhu a opisu rozhodujúcich skutočností na nariadenie neodkladného opatrenia o zverenie maloletého O. I. do osobnej starostlivosti matky bolo zrejmé, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti. Matka maloletého v súčasnosti býva v prenajatom byte v O. a je zamestnaná s pravidelným príjmom. Tohto času sa o maloletého stará striedavo stará mama z otcovej strany alebo otec maloletého podľa toho, ako mu to vyhovuje, avšak jej maloletého odmieta vydať. Od otca sa maloletého bojí vziať, aby maloletému alebo jej neublížil. Maloletý O. je vzhľadom na svoj vek na matku citovo naviazaný.

4. Súd na základe obsahu spisu konštatoval, že matka osvedčila také skutočnosti, ktoré odôvodňovali existenciu potreby nariadenia neodkladného opatrenia v zmysle jej návrhu. Za súčasného stavu vzájomných vzťahov medzi rodičmi maloletého je v najlepšom záujme maloletého jeho zverenie do osobnej starostlivosti matky aj s ohľadom na vek maloletého a na jeho citovú naviazanosť k matke. O zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky súd rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku číslo I. tohto uznesenia.

5. Súčasťou obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bol aj návrh na určenie výživného v sume 30 % zo sumy životného minima na zaopatrene nepľnoleté dieťa mesačne (v súčasnosti v sume 28,08 eura), odo dňa nariadenia neodkladného opatrenia do budúcnosti, ktoré je otec povinný platiť k rukám matky vždy do dvadsiateho dňa v mesiaci vopred pod následkom výkonu rozhodnutia. S prihliadnutím na to, že majetkové a zárobkové pomery otca neboli súdu riadne preukázané, súd stanovil výživné pre maloletého sumou 30% životného minima na zaopatrene nepľnoleté dieťa, v súčasnosti vo výške 28,08 eura mesačne, ktorá predstavuje výživné v nevyhnutnom rozsahu na zabezpečenie základných potrieb maloletého.

6. O trovách konania rozhodol súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Otázka ďalšej výchovy maloletého O. I., nar. XX.XX.XXXX bude vyriešená v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému O. I., nar. XX.XX.XXXX, vedenom na Okresnom súde Svidník pod. sp. zn. 3P/107/2018.

III. Obsah odvolania otca

8. V zákonom stanovenej lehote podal proti uzneseniu odvolanie otec z dôvodu nesprávnych skutkových zistení. Súd vo veci zobral do úvahy iba skutočnosti, ktoré uviedla navrhovateľka. Tá pracuje na čerpacej stanici SLOVNAFT v Stropkove s pracovnou dobou od 06.00 hod. do 18.00 hod. a v deň výkonu svojho zamestnania sa o výchovu maloletého postarať nevie. Otec maloletého každé ráno vozí do škôlky, ktorá sa nachádza v obci S., okr. O. a taktiež ho z nej v čase okolo 16.00 hod. vyzdvihuje. Toho času bývam v prenajatom rodinnom dome v O., v ktorom má vytvorené vhodné podmienky na výchovu maloletého. Nie je pravdou, aby odmietal maloletého odovzdať matke, pokiaľ sa môže v daný deň postarať o jeho výchovu. Otec je živnostník a na výchovu maloletého vynakladá dosť finančných prostriedkov. Maloletého má neustále pri sebe, ak nie je v škôlke. Ak ho matka žiada, aby jej priviezol maloletého, stále tak urobí s výnimkou choroby. S nariadením neodkladného opatrenia nesúhlasí, žiada, aby bolo rozhodnuté o striedavej starostlivosti. Maloletého vychováva sám a finančne všetko platí, preto odmieta platiť výživné matke, ktorá s maloletým nemá žiadne výdavky.

9. Matka sa k doručenému odvolaniu otca písomne nevyjadřila.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj ako „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“) preskúmal napadnuté uznesenie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie otca nie je dôvodné.

11. Z obsahu návrhu o nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie správne vyvodil, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti. Starostlivosť o maloletého zabezpečuje striedavo stará matka z otcovej strany alebo otec, matke však maloletého odmietať vydať.

12. Keďže neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne, odvolací súd skúmal aj záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

13. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

15. V každej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa súd obligatórne skúma najlepší záujem maloletého, ktorý vyhodnocuje na základe objektívnych kritérií, vymedzených v čl. 5 zákona o rodine. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu však odvolací súd uvádza, že v prejednávanom prípade nebolo osvedčené porušenie či ohrozenie najlepšieho záujmu maloletého, odôvodňujúce nariadenie neodkladného opatrenia ako inštitútu výnimočnej povahy, ktorým dochádza k rýchlej a účinnej úprave pomerov medzi účastníkmi konania. Prijatý právny záver odvolací súd v ďalšom texte odôvodňuje nasledovne.

16. Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

17. Podľa § 28 ods. 2 zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

18. Z citovaného ust. § 28 ods. 1, 2 zákona o rodine vyplýva, že esenciálnou zložkou rodičovských práv a povinností je sústavná a dôsledná osobná starostlivosť rodičia o maloleté dieťa. Nositeľmi rodičovských práv a povinností sú obaja rodičia, zákon však nerozlišuje nadržadosť, resp. podržadosť jedného z rodičov vo vzťahu k výkonu rodičovských práv a povinností.

19. Odvolací súd v žiadnom prípade nepritvrďuje súčasnému stavu dominantného postavenia otca vo vzťahu k výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Matka vystupuje voči otcovi v rovnocennom postavení rodiča, preto by nemala byť vytláčaná zo života maloletého jednostranným rozhodnutím otca. Je však potrebné zdôrazniť, že v predmetnej veci odvolací súd rozhoduje o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v rámci zákonom stanovenej lehoty siedmich dní odo dňa predloženia veci odvolaciemu súdu, ktorá znemožňuje vykonanie rozsiahleho dokazovania, za účelom zistenia úrovni starostlivosti otca, vhodnosti jeho výchovného prostredia a pod., teda relevantných skutočností pre rozhodnutie o zverení maloletého do osobnej starostlivosti jedného z rodičov.

20. Každopádne, matka v návrhu neosvedčila existenciu takých skutočností, ktoré by vylučovali otca z výkonu osobnej starostlivosti o maloletého. V konaní nebola osvedčená nedostatočná starostlivosť otca, ktorá by maloletého ohrozovala na živote, zdraví či telesnom a duševnom vývine. V konečnom dôsledku, odvolací súd nemal osvedčené ani odmietanie vydania maloletého matke za účelom styku. Otec v odvolaní uviedol, že matke v styku s maloletým nebráni, matka sa však k odvolaniu nevyjadrila a tvrdenia otca nevyvrátila.

21. Súd prvej inštancie zároveň neskúmal vzájomné citové väzby medzi maloletým a rodičmi, za nedostatočné preto možno považovať odôvodnenie silnejšej citovej väzby maloletého vo vzťahu k matke len poukazom na vek maloletého.

22. Keďže súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na ničím nepodložených tvrdeniach matky, odvolací súd za dôvodnú považoval námietku otca o nesprávnych skutkových zisteniach.

23. Z tohto dôvodu odvolací súd pristúpil k zmene napadnutého uznesenia postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol.

24. Úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému súd vyrieši v prebiehajúcim konaní vo veci samej, vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 3P/107/2018, v rámci ktorého bude vykonané rozsiahle dokazovanie, za účelom prijatia spravodlivého rozhodnutia, rešpektujúceho nielen rodičovské práva, ale predovšetkým najlepší záujem maloletého.

25. Záverom odvolací súd ponecháva na zvážení súdu prvej inštancie prijať vhodné opatrenia za účelom ochrany záujmu maloletého dieťaťa na rovnocennej osobnej starostlivosti zo strany oboch rodičov, ak vykonané dokazovanie vo veci samej preukáže, že matke je znemožnené stretávať sa s maloletým.

26. O trovách prvoinstančného, ako aj odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).